

BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI HIRLAP

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:
HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BESZTERCZEBÁNYA, IV. BÉLA KIRÁLY TÉR. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

A halálbüntetés

kérdése az idén már másodszor aktuális nálunk. Először a nyáron volt, amikor Bali Mihály Szegeden kivégezte Szalma Istvánt, most meg a miskolci esküdtbiróság ítélete nyomán száz meg száz jogbölcsész a kávéházakban, akik egyebet se tesznek, mint folyton csak azon vitakoznak, hogy vajjon van-e arra joga az ugyancsak bűnös társadalomnak, hogy egy-egy gonosztevőt kivégeztesse. Némelyek azt mondják, hogy aki olyan nagy bünt követ el, mint például Regula Ede, az valami ellenállhatatlan kényszer hatása alatt cselekszik és jóformán maga sem tehet róla, hogy azt a szörnyű bünt elköveti. Valahogy belekerül egy bizonyos helyzetbe és a körülmények úgy alakulnak, hogy beleviszik a legnagyobb bűnbe, a rablógyilkosságba. Akik így vélekednek, azok a kávéházi demerministák és ők hiven ahhoz az álláspontjukhoz, hogy a bűnös nem viselheti teljes mértékben a felelősséget azért, amit tett, tulságosan szigorúnak tartják a halálos ítéletet. A konzervatív hajlandóságu törzsvendégek azonban az indeterminizmus felé hajlanak és azt mondják, hogy a gyilkos nagyon is jól tudja, hogy mit csinál, mert mindig csak a saját akaratát érvényesíti teljes mértékben. Az ilyen szigorú véleménnyel természetesen együtt jár a halálbüntetés helyeslése.

Egyébként nemcsak a kávéházi filozófusok vitakoznak ezen a kérdésen. A szakirodalomban — főképen amióta az olasz kriminologiai iskola mindenhol polgárjogot nyert — állandóan nagy viták tárgya ez a kérdés és pro, valamint contra számtalan érv hangzik el. De azok közt is akik helyeslik a halálbüntetést, nagyon megoszlok a vélemények a halálnemet, a kivégzési módot illetően. Az egyik a kötél általi halált, az akasztást helyesli. A másik az amerikai, a villamos székért lelkesedik. Néhol vagy megbecsülésben áll a lefejezés, amely büntetést Chinában anynyira borzasztónak tekintik, hogy nagyon boldog a delinquens, ha olyan értelemben kap kegyelmet, hogy csak felakasztják. Egy tavaly itt járt

chínai főügyész meg is adta ennek a magyarázatát. Azt mondja, hogy azért olyan borzasztó büntetés a lefejezés mert a felakasztott ember legalább a másvilágon él újra, ami kizárt dolog annál, akit lefejeztek, hiszen fej nélkül még a más világon sem lehet élni. A kínaiak felfogása kétségkívül nagyon eredeti a maga nemében.

A legtöbb államban máig is fentartották a halálbüntetést és fentebb említett három kivégzési mód egyikét alkalmazzák, de — különösen a katonaságnál — a golyó általi kivégzés is divatban van itt-ott. Ezek mindenestre kevésbé kegyetlen kivégzési módok, mint például az, amely valaha Nürnbergben volt szokás, hogy tudniillik faszegekkel kivert és tengelyeken forgó koporsóba fektették az elítéltet, aztán a lezárt koporsó elé két lovat fogtak és úgy hengergették végig a szerencsétlent az egész városon. Még máig is ott van az a szeges koporsó a Folterdrammerben. Még borzalmasabb volt az Eiserne Jungfrau, amely készülék összevisszaszurkálta a beléje zárt politikai bűnöst és aztán egy sülyesztőn át valami malomszerű készülékbe juttatta. A megörölt, szétzaggatott testrészek pedig a vár alatti patakba hullottak. Ilyen kegyetlenségek kulturországokban már nem divatoznak a kivégzések körül, de a síralomház, meg a sok egyéb ceremónia bizony szintén fölösleges meggyötrése a halálraítélteknek.

De nemcsak nálunk aktuális a halálbüntetés kérdése; a külföldi, de különösen az amerikai sajtó is sokat foglalkozik most vele. Az arkansasi bíróság ugyanis halálra ítelt egy néger gyereket, mert az egy háborúsi játékból kifejlődött verekedés közben agyonlőtt egy fiatal embert.

A gyilkossághoz nem járult hozzá súlyosbbitólag sem előre megfontolt szándék, sem más egyéb olyan indító ok, amely arra mutatna, hogy abból a gyermekből a jövőben sem lehet hasznos tagja az emberi társadalomnak.

Az embertelen büntetés ellen egyhangú tiltakozást jelentett be az amerikai sajtó néger gyűlölettől ment felvilágosodott része. És méltán mert a szigorú amerikai bírónak határtalan

néger gyűlöletükben megfélemeztek arról, hogy milyen célt szolgálnak a büntetések, hogy milyen mértékkel szabad mérlegelni a büntetlen embereknek a bűnös emberek cselekedeteit.

A társadalomnak a vétkes emberek megbüntetésével nem lehet más célja, minthogy őket bűneikért akkora időre szóló szabadságvesztéssel sújtsa, a mekkorát elégségesnek vél arra, hogy magukba szálljanak, megjavuljanak és kiszabadulásuk után ismét hasznos tagjai lehessenek az emberiségnek. A javíthatatlannak látszó gonosztevőket azért különíti el mindörökre, vagy késő öregkorukig a társadalomtól, hogy senkiben kárt ne tehessenek. Az ilyeneket a legtöbb állam halállal bünteti. Bár a halálbüntetés sehogyan sem egyeztethető össze az emberiszeretettel; az olyan emberek hóhérezre juttatása mellett, a kiktől már semmi jót sem várhat az emberiség, lehet felhozni érveket.

Igy Regulánál. De az arkansasi halálos ítéletet azonban semmivel sem lehet indokolni, sőt még menteni sem. Annak a pillanatnyi felhevülésből gyilkossá vált néger gyermeknek bünténye nem hordoz magában oly nagyfokú elvetemültséget, hogy azt lehetne feltételezni róla, hogy mindörökre gonosztévő marad. Kétségtelen, hogy nagy bünt követ el, tehát szigorú büntetést érdemel: azok azonban, a kik a bitóra huzzák, sokkal nagyobb bűnbe esnek, mint a minő az övé, mert azt előre megfontolt szándékból, néger gyűlöletükre hallgatva bosszútól vezettetve követik el.

Hazug hírek

érkeznek özönével a török-olasz háború szinteréről. Ami olasz forrás szerint az izlam végső pusztulása volt, azt török hírek a félhold világra szóló diadalának mondják. Cáfolatok és ellencáfolatok, nyilatkozatok és ellennyilatkozatok, ügyesen elhelyezett hír-aknák és torpedó-kacsák sísteregnek, robbannak, pukkadnak körülöttünk, hogy szinte azt hinné az ember, Tripolisz sorsa nem az afrikai partokon, de a sajtóirodáiban és távirati ügynökségeken fog eldőlni.

Hüségese fegyvertársainknak, a rendületlen kis ólomkatonáknak ez a csatasorba vonása némi büszkeséggel töltene el bennünket, ha ezen az érzésen hatalmasan felül nem kerekedne a megalázás kevésbé kellemes érzülete. Némi undorral látjuk ez alkalommal, mint már eddig is számtalanszor, hogy olyan körök is, melyek következetesen és végtelenül lenézik a sajtót, rögtön nagyra vannak vele, mihelyt saját érdekeik védelmében van szükségük a sajtó támogatására. A magas ármádia, melynek szemében normális körülmények között az újságíró a társadalomnak tüzzel-vassal kiirtandó fekélye, nagyon is megtudja becsülni a toll harcosainak gárdáját, amikor alkalom kerül arra, hogy e gardát maga helyett előre küldje a tűzvonalba.

Moltke egyszer úgy nyilatkozott az újságírókról: „eine lügnerische Hyänenherde“. Senki sem háborodott fel e nyilatkozaton sőt szinte természetesnek találták, hogy a szókimondó, kerrekt katonatiszt leginkább egyes hiradások hazug vagy verditett voltán ütközik meg. De mit szólna a germánok „nagy“ hadvezére most, ha úgy véletlenül kezébe akadnának az olasz és török győzelmeiről és vereségeiről szóló hazug hiradások? Átérezné-e, hogy micsoda megalázó módja a hadviselésnek az, mikor testvérei Mars szolgálatában, ugyancsak korrekt és szókimondó katonatisztek és hadvezérek, a táviróhivatalok rácsai és a szerkesztőségek íróasztalai mögül sütögetik el egymásra mordályait!

Forgács.

Egy versiró műhelyéből.

Kisobb erővel mint a mennyi kell,
A könnyű munkát se végezzük el;
Ha túlnehéz izmodnak a vödör,
Vállad megroppan, kis teher letör,
Reményed állomsátra összedül,
Cserjéd kipusztul öntözeflenül:
De bár el is fonnyadt kicsiny rügyed,
Ne vágd ki az egész fát, — az ügyet.

Jóságodbul a nyomornak
Utcáján egy mag se vész el:
Menj végig a szegények közt
Behunytt szemmel, nyitott kézzel.

A rendjelet megérdemelni:
Nem kell ehhez szív, csak kéz, amely ád;
Aztán a rendjelet viselni:
Ehhez se kell ész, csak kabát.

Kis felleg eltakarja a napon
De nem sokáig tart az állapot:
Elfújja szellő a ködfolt nyomát,
Mig változatlan ég a nap tovább.
Ez igazságot így homályosítja
Ködfátyolával álboleskelés:
De bár a fényre fellegét borítja:
Örök tűzét pótolni már kevés.

Az élet oly rövid
És mégis annyit vétkezünk!
Ha balga vágy mámorba ringat,
Legszebb virágainkat
Gyökerestül kitépi két kezünk.

Mikor vezeklenék.
Lelküink virágot nem talál:
Szár az levél már minden álom.
Vigasztalan kopáron
Sodorja sírba a halál.

Alkonyatra hajlik már felettem
Vándorlásom útján az idő:
Hajlék nélkül áll — a fellegekben
Annyi tündérvárat építő!
Fáradt szemmel nézek szét a halmon,
Vajjon merre lesz a sírhelyem?
Nem tudom, ha meg kell halnom,
Hol hajtom le utolszos fejem;
De akárhol roskad össze, térdem,
Rózsa nyílik ott s babér terem:
Életemben semmit el nem értem,
A halál lesz első sikerem!

Kamarai közgyűlés.

A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara október hó 28-án tartotta Szepesszombati Flittner Károly elnöke alatt a nyári szünet után első rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés első sorban az elnök indítványára elhatározta, hogy Beöthy László ujonnan kinevezett kereskedelmi ministert bizalommal üdvözli és a kamara odaadó támogatásáról biztosítja. Bejelentette továbbá az elnök, hogy a kamara Micsch Endre kereskedelmi ministeri tanácsost kinevezetése alkalmából üdvözölte, a fiumei kamarához pedig titkára, Smoquina Antal elhalálása alkalmából részvétáviratot intézett. Jelentést tett a folyó évi június hó 30-án és július 1-én Besztercebányán tartott kamarai összerterkezeletről, melynek lefolyását Dr. Dienes Emil II. titkár behatóan ismertette, a kamarák vámpolitikai központjának folyó évi július 12-én történt megalakulásáról, a gyárosok országos szövetsége losonci fiókjának jolyó évi október hó 15-én történt létrejöttéről, továbbá arról, hogy az osztrák kamarák folyó évre tervezett látogatása a jövő évre halasztott, a kamarának a husiparosok III. országos kongresszusán való részvételéről, a Besztercebánya és Stubnya közötti vasutvonal létesítésének elejtéséről s egyéb időközben előfordult fontos eseményről. A tárgysorozaton volt tárgyakban a következő határozatok hozattak. A magyar távbeszélő berendezések javaslatba hozott díjtételeire nézve a közgyűlés a Budapestre vonatkozó rendelkezésekre megjegyzést nem tett, a vidéki díjtételek mérséklését hozta javaslatba. Besztercebánya—Rózsahegy—Budapest között egy második telefonvezeték létesítése iránt tesz felterjesztést. — A gyógyszer- és gyógyeszerifélék, mérgek és méregtartalmu anyagokkal való kereskedés szabályozására vonatkozó új belügyministeri rendelet tervezetre vonatkozólag a közgyűlés több oly cikkel jelölt meg, amely gyógyszer-árkereskedésben is árusítható legyen. Az 1913-iki madridi postakongresszus elé a nemzetközi pernyportó behozatalára vonatkozó javaslatot kívánja terjeszteni. A kereskedelmi minister jóváhagyván a kamarának a Flittner féle ösztöndíj alapítására vonatkozó határozatát, a szükséges további intézkedéseket megtette. Az ieoszaki mértekitelesítési átalánydíjak módosítása iránt felterjesztés intézése határozatot el. Budapesten tojástözsde van alakulóban, a kamara

az e tárgyban tartandó értekezleten részt fog venni. Az elektromos árammérők időszakos hitelesítésének mellőzése a laboratóriummal bíró árammérő gyárak részére ehgedélyezett díj kedvezményeknek a forgalomba hozó cégekre való kiterjesztése, az áramszámlálók hitelesítése és hitelesített árammérők kizárólagos használata határidejének elhalasztása iránt felterjesztés intézése határozatot el. Besztercebánya városának a szabad közlekedés biztosítására vonatkozó szabályrendelete a kereskedelemre nézve sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása iránt a közgyűlés a városhoz megkeresést intéz. Nógrádvármegye szabályrendeletét a városi és piaci elővásárlások betiltásáról a közgyűlés jóváhagyásra ajánlotta. Pártolta Alsóhárom hontmegyei község hetivásár tartásának engedélyezése iránti kérelmét, ellenben ugy Lőrinczi nógrádmegyei község hetivásárjainak szaporítása, mint Csata barsmegyei községnek országos vásárok engedélyezése iránti kérvényének elutasítását hozta javaslatba. Az alsókubini iparos tanonciskola államosítása iránt felterjesztést intéz. Az iparos- és kereskedelmi tanociskolák segélyezésére 2200 K-t, ösztöndíjakra 1300 K-t szavazott meg, azonkívül elhatározta, hogy a Besztercebányán létesítendő fémipari szakiskolát évi 600 K-val segélyezni fogja. A kamara 1912. évi költségvetését 5 % illetékkel alkalmazása mellett 42274·80 K szükséglettel, 42524·35 K fedezettel és 249 K 55 f. felesleggel állapította meg. Végül elhatározta, hogy a tervezett vasuti személy- és árutarifa emelésével szemben a kamara állást foglaljon s ez ügyben a kereskedelmi ministerhez felirjon.

Mozgósítunk

Bajok a Balkánon Készenlétben

Az olaszok tripoliszi vállalkozása nem sikerült. Az egyesült török-arab ellenfél sokkal erősebbnek bizonyult, mint ahogy azt a Quirinál diplomatai és katonai szaktekintélyei hitték, rendre-sorra éri az olasz hadsereget kudarc kudarc után.

Miután így Afrikában az olasz fegyverek győzedelmeskedni egyhamar nem fognak, az olaszok másképp felsőbbtségüket nem éreztethetik, minthogy az európai Törökország ellen intéznek támadást.

Ezzel azonban megsértenék a Balkán-szerződést, úgy, hogy a bonyodalmak monarchiánkat is belekeverhetik az olasz-török konfliktus előidézte veszedelmes helyzetbe.

Mindezek a körülmények arra indították a hadvezetőséget, hogy hadseregünket minden eshetőségre készenlétbe helyezék. Titkos rendeletek, puhatolások egész garmada az, amely mind megerősíti forrásunk ama hiradását, hogy monarchiánk mozgósítás előtt áll s hogy minden pillanatban bekövetkezhetik a rettenetes katasztrófa.

Alább összegyűjtöttük azon adatokat s rendelkezéseket, melyek hírünket megerősítik.

I. A marsalltanácsot, melyet minden év tavaszán tartanak meg, az idén őszszel, október 10—18-ika közt tartották. E tanácskozáson a Szandzsákhátár megerősítése került szóba. Szakvélemény leadására nemcsak Potiorek Oszkárt, az ezidőszerű országos főnököt fogadta ezzel kapcsolatosan az uralkodó másfélórás magánkihallgatáson, hanem a már nyugdíjba vonult Varesanint is. Nem áll meg az a felhivatalos jelentés, hogy Potiorek a bosnyák válságról referált, mert a bosnyák szábor elnapolásáról szóló szülő kézirat már augusztus elején Burrián miniszter kezében volt.

II. A bosnyák országos vasutak az áru- és teherszállítást f. hó 18-ika óta teljesen beszüntették. Azóta csak katonai csapatokat szállítanak a montenegrói és Szandzsákhátárra.

III. A kiszolgált tengerészeket nem eresztik szabadságra. A flotta teljes készenlétben van.

IV. Az összes közigazgatási hatóságok titkos utasítást kaptak, hogy a hadilétszámnak megfelelő katonai férőhelyekről gondoskodjanak és a lovák befogadására alkalmas építményekről három nap alatt jelentést tegyenek. Budapesten a katonai ügyosztály végeztette az összeírást a kerületi kezelőtisztekkel és állatorvosokkal. Ehhez hasonló intézkedés csak Bosznia annexiója idején volt.

V. Soronkívül hívják be az összes, még a tavaly szolgált tartalékosokat is.

VI. Szerajevóban összeírják az összes mohamedánokat. Törökországból és a Szandzsákból jövőket, valamint Szerbországból érkezetteknek csak 3 napig türenek meg, addig is állandó csendőrségi ellenőrzés alatt tartják őket. Eddig 18 szerbet utasítottak ki Boszniából.

Míndezekből nyilván kiviláglik, hogy az ország válságos helyzet előtt áll s hogy minden pillanatban ránk szakadhat a katasztrófa.

Friss hírek.

Előléptetés a honvédségnél. Őfelsége a november havi rendeleti közlönnnyel a 16. honv. gy. e. I. zászlóaljának parancsnokát Nikolich Radivoj századost őrnaggyá léptette elő. Ugyanezen rendeleti közlönnnyel Chatel Jenő és Szapanos József hadnagyokat főhadnagyokká, Misky Aladár és Szévald Mihály zászlósokat hadnagyokká nevezte ki a honvédelmi miniszter.

Püspöki gyűlés. F. hó 2-án csütörtökön délelőtt 10 órakor a hercegprímás budavári palotájában a püspöki kar konferenciát tartott, a melyen Radnai Farkas dr. püspökünk is részt vett.

Előléptetés. Dr. Turjay Zoltán miniszteri titkárt az igazságügyminiszter előterjesztésére a király miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel ruházta fel.

Eljegyzések. Kremler Kamil eljegyezte Thuránszky Matildot Hermaneczen november hó 2-án. — Kubáss Aranka felsőbb leányiskolai tanárnőt eljegyezte Koritsánszky József m. kir. járásbíró.

Hangversenyt rendezett tegnap este a besztercebányai kath. kör, a kath. legényegyesület helyiségeiben, könyvtárának gyűjtésére. A hangversenyt minden egyes

száma a közönség körében nagy feltűnést keltett. A szereplők sok tapsot, tetszésnyilvánítást arattak.

— **Választmányi ülés.** A Korcsolyaegylet f. hó 4-én, szombaton Puschmann Vilmos elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy ez évben a pályán talajjeget létesítenek. A kulturmérnökség felvételeket készített. A kivitelei költségek tekintetében döntené fog a választmány.

Doktorrá-avatás. Biedermann Jánost néhai dr. Biedermann Adolf zólyomi járás orvos fiát, f. hó 4-én a budapesti m. kir. tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták.

Vasuti baleset. Varga Alajos 28 éves vasuti fékező nov. 1-én éjjel egy órakor a zólyomi pályaudvaron az egyik vasuti kocsi fékezőházából kiesett és súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt fékezőt még aznap a besztercebányai kórházba szállították.

A helybeli kereskedők és iparosok egyesülete. E hónap elején elfoglalta új helyiségét az evang. egyesület főtéri házában. Az új helyiség fényesen, kényelmesen van minden tekintetben berendezve. A bérelt helyiségek évi díja 3600 korona.

A szegény tanulókat segítő egyesület Csesznák Gyula kir. tanácsos elnöklete alatt az elmúlt hét szombatján este ülést tartott amelyen elhatározták hogy ezidén 25 iskolás gyermeket látnak el téli ruhával és cipővel.

Tüzeset. Peyerberger Alajos helybeli építész iroda helyiségében folyó hó 1-én tűz keletkezett, amelynek tovább terjedését sikerült gyorsan megakadályozni. A tüzesetet rövid zárlat okozta.

Diszpolgári oklevél átadás. Oláh Gábor volt zólyomi állomás-főnököt a zólyomi képviselőtestület diszpolgárrá választotta. Az erről szóló diszoklevelet a múlt vasárnap küldöttség adta át Oláh Gábornak.

— **Gondnoksági tagok kinevezése.** Vármegyénk főispánja Schenk Gyula zólyombrezói m. kir. vasgyári felügyelőt a sebeséri áll. el. iskolához és Kugyelka Antal gyetvai rk. plébánost a kriványgyetvai áll. el. iskolához és Szelényi János poniki ág. hitv. ev. lelkeszt a dubraviczai áll. el. iskolához gondnoksági elnökké, Licskó Samu zólyomi ág. hitv. ev. és Tóth Lajos zólyomi ref. lelkeszket pedig a zólyomi áll. iskolához rendes tagokká nevezte ki.

— **Dicsérő oklevél.** A Felvidéki Magyar Körművelődési egyesület Brauner Rezső matódi és Simkovich Rezső zólyombrezói ág. h. ev. tanítókat a magyar nyelv sikeres tanításáért dicsérő oklevéllel tüntette ki.

A király bioskop ismét visszatért városunkba hogy közönségünket szórakoztassa. A korcsolyapálya melletti téren állította fel vilanszínházát Négyesy Dániel, amely helyiség állandóan fűtve van. Minden második nap teljesen új műsort ad, válogatott képekből. Ajánljuk olvasóink becses pártfogásába a vállalatot.

Krajan naptár. A tót népünknel nagy népszerűségnek örvendő Krajan naptár most került ki a sajtó alól gazdag és változatos tartalommal. A naptárt a Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület adta ki szerkesztését Dr. Gerő János, a Krajan

hazafias tót hetilap főszerkesztője végezte, aki a nagy és édekes anyag megírásával, összeválogatásával, igazán derekas munkát végzett és finom, az igényeket mindenben kielégítő érzékről tett újra tanuságot. A naptárt sok szép képpel tarkítva, Havelka József könyvnyomdája állította ki izlésesen. Ára a közel másfélszáz oldalas füzetnek csak 40 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben. Nemcsak a köznép, hanem a tótul tudó művelt ember is sok érdekeset talál benne, azért mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

A vármegye köréből. Zólyomvármegye közigazgatási bizottsága szerdán tartja rendes havi ülését. Ugyancsak e napon lesz a közigazgatási erdészeti albizottság rendes havi ülése.

— **Megbízás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Kompótky Béla és Csucsay János IV. éves rajztanító jelöltöket a zólyomi, illetve breznóbányai áll. polgári iskoláknál a rajztanítással az 1911/12. tanévre megbízta.

A turini kiállítás kiténtetettjei. Pénteken érkezett be a nemzetközi zsűri végleges döntése a turini nemzetközi kiállításon résztvevő kiállítók által nyert díjakról. A magyar kiállítás óriási sikerét jelenti, hogy a versenyen kívül maradt 83 kiállítón kívül 62 nyert grand prix-t, 54 kapott díszoklevelet, 104-nek jutott arany érem, 50-nek ezüstérem, 10-nek bronzérem. A kiállításon résztvevő több megyénkbeli, sőt városunkbeli cég is, ezek közül kiténtetésben részesültek a következők: Grand-Prix: Hermaneczi papirgyár, Besztercebányai gyufagyár r. t. Hugyecz és Rosenauer Besztercebányai (parketta gyártás). Aranyérem: Köhn Jakab és Fiai Besztercebánya (ládagyártás) Löwy József és Társa Besztercebánya (fagyapotgyártás). Ezüst érem: Feller Károly Erdőköz (fagyártmányok).

Ádám és Lucifer. Ily címen Fischer Ferenc breznóbányai ügyvédjelölt szindarabot írt amelyet pénteken mutatott be Breznóbányán Rácz Dezső színtársulata.

Uj lap. „Nyitrávármegye“ címmel dr. Faith Fülöp szerkesztésében november 11-én új politikai hetilap jelenik meg Nyitrán.

— **Szabadságolás.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter illetve kir. tanfelügyelő Kissné Biró Gizella zólyomi áll. el. isk. tanítónő részére 1911. évi szeptember hó 1-től november hó 31-ig és Polónyi Irén kiscsurgai áll. óvónő részére f. évi október hó 5-től 21-ig terjedő időre egészségük helyreállítása céljából szabadságot engedélyezett. Helyettesítésükkel Valther Ottilia, Groó Ilona okl. tanítónők és Dalmady Angela okl. óvónő bizattak meg.

A FMKE és a választójog. A közművelődési egyesületek közül, amelyektől gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök annak idején véleményt kért a választójogi reformról, a FMKE igazgatóválasztmánya szerdán f. g. lalkozott Craus István főispán elnöklésével ezzel a kérdéssel. Clair Vilmos főtitkár határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben kifejti, hogy amióta gazdasági életünk átalakult és a gyáripár fejlődésével a munkásosztály új réteggel bővült, melyek vágyakat, érzelmeket, eszméket hoztak a politikai és társadalmi életbe, a negyvennyolcas

törvényhozás a választás rendje dolgában idejét multa. A FMKE is a választójog ki-terjesztését óhajtja, de félve óhajtja kerülni a társadalmi erőviszonyok erőszakos mérle-gelését, amely a demagógiának és a nem-zetiségi eszméknek nyithatná meg a hatalom forrásait. Az államhatalomnak a választójogi reform megalkotásánál csak egy vezérgon-dolata lehet, a magyar nemzeti állam. Ezen az alapon és az ország magyar nemzeti jellegének minden időkre való biztosításával a FMKE lelkesedéssel üdvözli a választó-jogi reformot. Az egyesület elnöke, Craus István főispán, hozzájárult a javaslatához, de kiegészíteni kívánta azzal, hogy utalni kell a Felvidék egyre súlyosodó nemzetiségi viszonyaira és arra a veszedelemre, amit a nemzetiségi vidékeken a választójog általá-nosítása okozna. Tomkay Kornél kérte, hogy mondják ki a javaslatban, hogy választójoga csak annak lehet, aki magyarul írni és olvasni tud. Gyürky Géza alelnök, nagy veszedelmet lát a választójog általá-nosításban a nemzetre. Az egyesület többek hozzászólása után álláspontjának kidolgo-zására külön bizottságot küldött ki.

A tartalékos tisztek napja. Ha szombaton idegenek vetődtek a városba és a délelőtti órákban sétálni indultak, bizonyára nem kis meglepetéssel látták, hogy Beszterczebánya mennyire katonaváros. Szombaton ugyanis a tartalékos tisztek napja köszöntött be, amikor ezeknek a többé-kevésbé snájdig uraknak a tiszti szemlén kellett megjelenniük, megfelelő egyenruhában. Azok, akik pénteken még mint civilek, közönséges polgári ruhában róttak a gyalogjárót vagy kopott kabátban dolgoztak az irodákban és üzletekben, szombaton mint hadfiak vonultak fel, hogy megszabott jelent-kezésüket megtegyék s csillogó uniformisban mutassák magukat. A tartalékos tisztekre november negyedikére ünnepet is jelentett, mert a polgári munkával ezen a napon szakítottak. A délutáni órákban a kávéházak ragyogtak az egyenruháktól s városunk úgy festett, mint a nagyobb katonavárosok fes-tenek a szelid béke és parádézás idején.

Ami eddig nem volt aktuális. Minden városi ember tudja, hogy az elmúlt néhány esztendőben nagy volt a lakásszük-ség és hogy alakultak olyan ügynökségek, amelyek lakások szerzésével foglalkoztak. Ily körülmények között a városi háztulajdo-nosok egyáltalában nem érdeklődtek a biztosítás ama ága iránt, amely németor-szágból már fejlődésnek indult s amely a háztulajdonosokat kárpótolja, ha házaikban üres lakások maradtak. Miután pedig a mieink semmiféle érdeklődést sem árultak el, hát a magyar biztosító társaságok vagy az itt székelő külföldiek ezzel a biztosítá-sal nem is kísérletezhettek. Most azonban, amint látszik, némi fordulat áll be s mind-inkább megnő ama lakások száma, ame-lyekbe nem akad lakó. Így hát, ha a hely-zet a háztulajdonosok szempontjából nem fog javulni, alighanem előlépnek a biztosító társaságok, amelyeknél a ki nem bérelt lakásokat biztosítani lehet. Hogy pedig az, ami eddig nem volt aktuális, immár aktu-ális kezd lenni, azt az is bizonyítja, hogy a lakások biztosításával már a háztulajdo-nosok lapja is foglalkozni kezd, jó eleve figyelmeztetve a háziurakat akiknek a jövő

esélyeivel minden valószínűség szerint szá-molni kell.

A siró zálog. Marosvásárhelyt történt ez az épenséggel nem mindennapi eset, amely jellemző, ékes példája a fertályos időben megnyilvánuló háziuri vak-merőségnek. Özvegy Málnási Józsefnek november 1-én járt le a lakásbérlete. Az asszony, ki még hátrálékban volt a lak-bérről, költözködni akart és halasztást kért Tóth István háztulajdonostól. Tóth az

özvegy kérését megtagadta és az özvegynek hathetes csecsemőjét a bölcsőből kiragadva a lakására vitte azzal a kijelentéssel, hogy addig nem adja vissza, míg az asszony a házbért ki nem fizeti. A környékbeli lakos-ság megtudva az esetet, megostromolta Tóth lakását és megakart lincselni a házigazdát. A segítségül hívott rendőrség-nek csak nehezen sikerült a tömeget szét-kergetni és a csecsemőt visszaadni az any-jának.

„Kristály” Elfogad Mosásra

Miskolczi Vegytisz-tító, Ruhafestő és Gőzmosógyár Besz-tercebányai Fiókja

férfi és női felsőruhákat,
szőrméket vegytisztításra
és műfestésre, jutányosan.

gallérokat darabonként 5
fillért, kézelőket páronként
10 fillér leszállított árral.

A legpontosabb kiszolgálást biztosítja a mélyen tisztelt közönségnek!

**Előkelő hazai biztosító társaság népagazata részére
üzletszerzőt és díjbeszedőt**

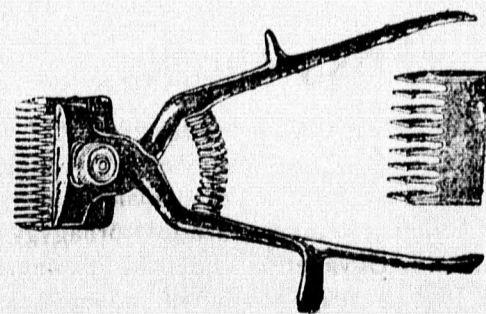
keres fix fizetés mellett azonnali felvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Szálka János

első felsőmagyarországi
villanyerőre berendezett

borotva homorú műköszörűde Beszterczebánya.

Nagy választék mindennemű zseb- és konyhakésekben és konyhabárdokban, valamint borotvák, önműködő borotvák s különféle ollókban, úgyszintén borotva fenőkövek és szíjjak, húsvágógépek, haj-, ló-, juh- és kutanyirógépek és kana-lakban. Az elősorolt cikkeknek javít-ását gyorsan és pontosan esz-közlöm. 8-13

BARTÁK JÁNOS FÉRFI-SZABÓ

BESZTERCZEBÁNYA, KOSSUTH L. U. 33.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy műhelyemet novem-ber hó 1-től Kossuth Lajos utca 33. számú házba (Bothár Emil féle ház) helyeztem át. — Jóhirű cégemet ezuttal is szives pártfogásába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Barták János, férfi-szabó.